τέχνη, μὰ κάθε τόσο τὸν ἔδιωχναν τ' ἀφεντικά του, γιατὶ εἶχε κακὸ κεφάλι. Κ' ὅμως ἡ θειὰ Λὸτ τὸν ὑπερασπιζόταν ἀκούραστα.

— Εἶνε καλὸ παιδὶ τὸ ἀγόρι μου, ἔλεγε.

Ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ κληρωθῆ ὁ Γκιγιὼμ καὶ νὰ πάη στὸ στρατό, ἔφυγε ἀπ' τὸ σπίτι καὶ δὲν γύρισε, ὅπως πάντα τὴν ὥρα τοῦ δείπνου. Γεμάτη ἀνησυχία, μὲ τὰ μάτια κόκκινα ἀπ' τὸ κλάμμα, ἡ γρηὰ τὸν περίμενε ὅλη νύχτα, τὸν περίμενε μέρες ὁλόκληρες. Μὰ αὐτὸς δὲν φανότανε. Τότε ἄρχισε ἡ κακογλωσσιά. Ἡ γειτόνισσες ἔλεγαν στὴ θειὰ Λὸτ :

— Τῶσκασε, γιατὶ φοβήθηκε τὸ στρατιωτικό. Δὲν εἶνε ὁ πρῶτος ποὺ πηδᾶ στὸ Βέλγιο, θειὰ Λὸτ...

Καὶ πρόσθεταν :

— Μὴν παραπονιέσαι, ὡστόσο. Τὸν ξεφορτώθηκες.

Ἡ γρηὰ τοὺς ἄφινε νὰ λένε. Τραβοῦσε στὸ δρόμο της, ἀκουμπώντας στὴν ὀμπρέλλα της κ' ἔχυνε κρυφὰ πικρὰ δάκρυα. Ἡ πληγωμένη της καρδιὰ ἦταν βαρειὰ σὰν μολύβι. Μὰ πέρασαν μῆνες, χρόνια κ' ὁ πόνος της εἶχε ἡσυχάσει σιγά—σιγά....

Ἐνῶ τὰ σκεφτόταν ὅλ' αὐτὰ ἡ θειὰ Λὸτ, καθησμένη στὴν αὐλόπορτά της, εἶδε ἔξαφνα ἕνα χέρι, ἕνα χέρι μὲ δάχτυλα ὅλο κόμπους, νὰ παραμερίζη τὰ κλαδιά. Ἡ γρηὰ χλώμιασε. Δὲν μποροῦσε παρὰ νἆταν κάποιος κακοποιός, γιατὶ οἱ τίμιοι ἄνθρωποι δὲν ἔρχονται ἔτσι σιγά. Ὡστόσο στήλωσε τὰ μάτια της νὰ δῆ τί συμβαίνει. Τότε ἕνα κεφάλι πρόβαλε μέσα ἀπ' τὰ κλαδιά. Ἡ θειὰ Λὸτ κόντεψε νὰ λιποθυμήση. Αὐτὸ τὸ φαρδὺ μέτωπο, αὐτὰ τὰ διαβολικὰ μάτια ποὺ τὴν κύτταζαν, ἦταν τοῦ Γκιγιώμ! Ναί, ἦταν ὁ Γκιγιώμ... Μὲ τὸ δάχτυλο στὰ χείλη, ὁ χαμένος γυιός της τῆς ἔγνεψε νὰ μὴ μιλήση. Ἡ θειὰ Λὸτ ἔκλαιγε κ' ἐγελοῦσε μαζύ :

— Ἀγοράκι μου! Φτωχό μου ἀγοράκι! ἔλεγε, κυττάζοντας τὰ παλιὰ παπούτσια καὶ τὰ κουρέλια, ποὺ φοροῦσε ὁ Γκιγιώμ.

Καὶ καθὼς εἶχε ριχτεῖ καὶ τὸν φιλοῦσε γιὰ δεύτερη φορά, ὁ Γκιγιὼμ φώναξε :

— Πεινῶ!

— Πεινᾶς, μωρό μου! Ἔλα μέσα, παιδάκι μου...

Μὲ τρεμάμενα χέρια, ἡ γρηὰ Λὸτ ἄνοιξε τὸ ἀμπάρι, ἔπῆρε ἕνα κομμάτι ψωμί, τὸ ἄλειψε βούτυρο καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε λέγοντας :

— Φάγε, μικρέ μου... Θὰ σοῦ κάμω καὶ μιὰ ὀμελέττα.

Ἄμα ἑτοίμασε τὴν ὀμελέττα, κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα ἀπέναντί του. Ὁ Γκιγιὼμ τὴν ἔφαγε κ' ἄρχισε νὰ κυττάη γύρω του, σὰν κάτι νὰ ζητοῦσε.

Ἡ θειὰ Λὸτ φοβήθηκε. Γιατὶ κύτταζε ἔτσι ὁλόγυρα ὁ γυιός της; Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ τὸ σκεφθῆ [illegible] κ' ὁ Γκιγιὼμ ἐσηκώθηκε ἀπότομα καὶ τῆς ἔπιασε τὸ μπράτσο :

— Ἄκου, μητέρα, εἶπε μὲ τραχειὰ φωνή, δὲν εἶμαι κακός. Θὰ σοῦ πῶ τί συμβαίνει... Ἐκεῖ κάτω ποὺ δουλεύω, ἦρθε δῶ καὶ τρεῖς βδομάδες ἕνα παιδὶ ἀπὸ δῶ ἀπ' τὸ χωριό σου. Μίλησα μαζύ του κ' ἔμαθα πὼς εἶχες κληρονομήσει. Ἐσυλλογίστηκα τότε : «Ἔχει κομπόδεμα ἡ γρηά!... Μπᾶ!.... Τί νὰ τὸ κάμη τώρα πειά; Μπορεῖ νὰ βέβαια νὰ μοῦ τ' ἀφήση μετὰ τὸ θάνατό της. Μὰ δὲν τἄχω καλὰ μὲ τὶς ἀρχὲς καὶ χωρὶς ἄλλο δὲν θὰ πάρω πεντάρα...». Λοιπόν, θειὰ Λὸτ, ἦρθα νὰ σοῦ ζητήσω τὰ λεφτά... Ἑκατάλαβες, ἔ;...

Ἡ γρηὰ ἐγυρόλωσε τὰ μάτια της κ' ἕνα κῦμα αἵματος ἀνέβηκε στὸ πρόσωπό της. Μιὰ σκληρὴ πάλη γινόταν μέσα της. Ὕστερα ἔσκυψε τὸ κεφάλι κ' εἶπε μ' ἀδύνατη φωνή :

— Δὲν ἔχω τίποτε, παιδάκι μου, τίποτε ἀπολύτως, ὅλα εἶνε στὸ συμβολαιογράφο.

Ὁ Γκιγιὼμ ἐχλώμιασε ἀπ' τὴ λύσσα του. Μὲ μιὰ γροθιὰ ἀνατοδογύρισε τὸ τραπέζι :

— Λὲς ψέμματα, γρηά, λὲς ψέμματα! φώναξε ἄγρια. Δός μου τὸ κομπόδεμα, εἰδεμή...

Καὶ σήκωσε τὴν τρομερὴ γροθιά του. Ἡ θειὰ Λὸτ τρόμαξε κ' ἔμπηξε μιὰ δυνατὴ φωνή :

— Βοήθεια!...

Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ ξαναφωνάξη. Ὁ Γκιγιὼμ τὴ χτύπησε κατακέφαλα καὶ τὴ σώριασε κάτω μὲ τὸ κεφάλι ματωμένο.

Ὅταν ξύπνησε δυὸ ὧρες ἀργότερα, ἡ θειὰ Λὸτ, δὲν ἐκατάλαβε στὴν ἀρχὴ τί συνέβαινε. Ἡ κεφαλή της ἦταν γεμάτη κόσμο. Μιὰ μυρωδιὰ ξυδιοῦ ἦταν χυμένη παντοῦ. Μιὰ γειτόνισσα τῆς ἔβρεχε τὸ μέτωπο μ' ἕνα σφουγγάρι. Μὰ ὅσο συνερχόταν, ἕνας τρόμος τῆς ἐσφιγγε τὴν καρδιά. Τί νὰ εἶχε γένει ὁ Γκιγιώμ; Φτάνει νὰ πρόφτασε νἄφυγε τὸ ἀγοράκι της. Ἀχ, γιατὶ νὰ μὴν τοῦ δώση τὸ κομπόδεμα; Τί διάβολο! Δὲν θὰ τὸπαιρνε μαζύ της στὸν Παράδεισο. Καλύτερα νὰ τοῦ τὸδινε ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή...

Ἔξαφνα ἀκούστηκε πίσω της ἡ φωνὴ τοῦ γιατροῦ :

— Ναί, ἐπιτρέπω τὴν ἀντιπαράστασι... Ἡ γρηὰ ἔχει δύναμι. Δὲν ἦταν παρὰ μιὰ μικρὴ λιποθυμία.

Τότε σιγὰ—σιγὰ ἡ πόρτα ἔτριξε. Ἀκούστηκαν πνιγμένες βλαστήμιες, θόρυβος ὅπλων καὶ φάνηκε μιὰ τρομαγμένη ἀνθρώπινη μορφή. Ἦταν ὁ Γκιγιὼμ μὲ δεμένα τὰ χέρια!... Ἡ φωνὴ τῆς γρηᾶς εἶχε ἀκουστεῖ. Οἱ χωροφύλακες τὸν ἔπιασαν μέσα στὸ δάσος, ὅπου εἶχε κρυφτεῖ.

— Θειὰ Λὸτ, ρώτησε τώρα ὁ νωματάρχης, γιατὶ σᾶς χτύπησε αὐτὸς ὁ ἄθλιος;

Ἡ θειὰ Λὸτ εἶχε ἀνασηκωθεῖ καὶ τὰ χεῖλη της ἔτρεμαν.

— Μὲ χτύπησε;... Ποιὸς μ' ἐχτύπησε;... Μὰ δὲν μὲ χτύπησε κανένας, κὺρ νωματάρχη. Πληγώθηκα στὸ μέτωπο, γλυστρῶντας στὶς πλάκες. Στὴν ἡλικία μου εἶνε πολὺ φυσικὸ νὰ γλυστράη κανείς. Καλὴ μέρα, Γκιγιώμ, καλὴ μέρα, ἀγοράκι μου! Σ' ἔπιασαν γιατὶ ἐλιποτάκτησες; Καλοί μου κύριοι, μ' ἀφίνετε νὰ φιλήσω λίγο τὸ φτωχό μου μικρό;...

Καὶ τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα...

Τραβοῦσε τὸ δρόμο της ἀκουμπώντας στὴν ὀμπρέλλα της κι' ἔχυνε πικρὰ δάκρυα..

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΤΟΥ Α!

Κάποτε ὁ Φραγκίσκος Α' ἔχασε τὸ δρόμο του στὸ κυνήγι κ' ἀναγκάστηκε, ὅταν νύχτωσε πειά, νὰ χτυπήση τὴν πόρτα τῆς καλύβας ἑνὸς καρβουνιάρη. Ὁ καρβουνιάρης ἐκείνη τὴν ὥρα ἔλειπε καὶ δὲ βρῆκε παρὰ τὴ γυναῖκα του, ποὺ καθόταν κοντὰ στὸ τζάκι. Ἦταν χειμῶνας καὶ ψιλόβρεχε. Ὁ βασιλιᾶς ζήτησε νὰ τὸν φιλοξενήσουν τὴ νύχτα καὶ νὰ τοῦ δώσουν τίποτε νὰ φάη. Ἡ γυναῖκα ὅμως τοῦ καρβουνιάρη τὸν παρακάλεσε νὰ περιμένη ὥς ὅτου νὰ γυρίση ὁ ἄντρας της κ' ἔτσι ὁ βασιλιᾶς ἀναγκάστηκε νὰ περιμένη, καθισμένος στὴ μόνη γερὴ καρέκλα ποὺ ὑπῆρχε στὴν καλύβα.

Κατὰ τὶς δέκα ἔφτασε τέλος πάντων κ' ὁ καρβουνιάρης, κατάκοπος, πειναρμένος καὶ βρεμένος. Ὁ νοικοκύρης καλησπέρισε τὸν ξένο του καὶ διέταξε τὴ γυναῖκα του νὰ τὸν περιποιηθῆ. Μόλις ὅμως ἄλλαξε ροῦχα, κάθησε στὴν καρέκλα, ὅπου καθόταν προτήτερα ὁ βασιλιᾶς καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀγαπητέ μου κύριε, κάθομαι ἐδῶ, γιατὶ εἶνε ἡ συνηθισμένη μου θέσι.... Καθένας, βλέπετε, στὸ σπίτι του, εἶνε ἀπόλυτος ἄρχοντας.

Ὁ Φραγκίσκος ἐγέλασε καὶ κάθησε πάνω σὲ κάποια κασέλα. Κατόπιν ἄρχισαν νὰ κουβεντιάζουν γιὰ τοὺς φόρους. Ὁ καρβουνιάρης ἦταν ἔξω φρενῶν μὲ τὴν κυβέρνησι κ' ὁ βασιλιᾶς εἶδε κ' ἔπαθε ὥς ὅτου νὰ τὸν πείση πὼς ἡ φορολογία ἦταν ἀναγκαῖο κακό.

— Καλά, εἶπε στὸ τέλος ὁ καρβουνιάρης, τὴν ἀπαγόρευσι ὅμως τοῦ κυνηγιοῦ δὲν μπορῶ νὰ τὴν καταλάβω... Σᾶς θεωρῶ τίμιο ἄνθρωπο καὶ δὲν πιστεύω νὰ μὲ προδώσετε... Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσι, ἐσκότωσα τὶς προάλλες κάποιο ἀγριογούρουνο. Θὰ σᾶς προσφέρω μάλιστα καὶ μεζέ, ἀλλὰ... τσιμουδιά!

Ὁ Φραγκίσκος ἔδωσε τὸ λόγο του πὼς δὲν θὰ τὸν μαρτυροῦσε. Ἔφαγε μὲ ὄρεξι καὶ κοιμήθηκε ἀναπαυτικώτατα!....

Τὴν ἄλλη μέρα φανέρωσε τὴν ἰδιότητά του καὶ γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὸν καρβουνιάρη γιὰ τὴ φιλοξενία του, τοῦ ἔδωσε μιὰ διαρκῆ ἄδεια κυνηγιοῦ!...

* * *

Ὅταν ὁ Φραγκίσκος Α' ἀπεφάσισε στὰ 1525, νὰ ἐκστρατεύση ἐναντίον τῆς Ἰταλίας, συγκάλεσε τοὺς στρατηγοὺς του γιὰ νὰ σκεφτοῦν πῶς θὰ κατόρθωναν νὰ εἰσβάλουν στὴ γειτονική τους χώρα.

Στὸ συμβούλιο αὐτὸ παρευρισκόταν κ' ὁ Τριβουλέτος, ὁ περιφημος γελοτοποιὸς τοῦ βασιλέως. Ἀφοῦ λοιπὸν ἄκουσε τὶς γνώμες τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων του, ὁ Τριβουλέτος σηκώθηκε καὶ εἶπε :

— Νομίζετε, κύριοι, πὼς εἴπατε θαυμάσιες γνώμες, κ' ὅμως κανένας σας δὲν ἔθιξε τὸ σπουδαιότερο σημεῖο τῆς ὑποθέσεως.

— Καὶ ποιὸ εἶνε τὸ τόσο σοβαρὸ αὐτὸ σημεῖο;

— Ἰδού: Σιωπωνήσατε ὅλοι σας τὸ πῶς θὰ μπῆτε στὴν Ἰταλία. Κανένας σας ὅμως δὲν ἀνέφερε πῶς θὰ βγῆτε ἀπ' αὐτήν!...

ΤΙ ΕΙΝΕ ΕΡΩΣ

Τί εἶνε ὁ Ἔρωτας;

— Ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας γιὰ τὶς νέες.

— Γκρεμὸς ἄπατος γιὰ τοὺς νέους.

— Χαμένος παράδεισος γιὰ τοὺς σύζυγους.

— Πηγὴ βασάνων γιὰ τοὺς γονεῖς.

— Ἔρημος χωρὶς νερὸ γιὰ τὶς γεροντοκόρες.

— Κρατῆρας ἡφαιστείου γιὰ τοὺς ἰδεολόγους.

— Ἀκατοίκητο νησὶ γιὰ τοὺς ζηλιάρηδες.

— Νεκροταφεῖο ἀναμνήσεων γιὰ τοὺς γέρους.